

Reglen i § 2a implementerer direktivets art. 7 og 8 og betyder, at det moderselskab, der selv er dattervirksomhed – og som efter loven skulle udarbejde sit eget koncernregnskab – kan undlade at udarbejde dette, og i stedet indsende et niveauhøjere koncernregnskab aflagt i en EF-medlemsstat til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til offentliggørelse sammen med selskabets eget årsregnskab.

I overensstemmelse med selskabsretspanelets anbefaling har man ikke fundet anledning til at implementere direktivets art. 11, der giver mulighed for at fritage et moderselskab for at udarbejde koncernregnskab, såfremt selskabet er datterselskab af en virksomhed *uden for EF*.

Styrelsen kan i forbindelse med indsendelse og offentliggørelse forlange, at regnskaberne suppleres med yderligere oplysninger, såfremt det medlemsland, i henhold til hvis ret det overordnede koncernregnskab er udarbejdet, stiller mindre vidtgående krav end efter denne lov.

Da regnskabsoffentligheden i høj grad er af hensyn til danske regnskabsbrugere, kan styrelsen også i nødvendigt omfang kræve, at det pågældende koncernregnskab affattes på dansk. Et sådant krav gælder allerede for årsregnskaber i henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 40 af 12. januar 1989.

Medtagelse af en dattervirksomhed i koncernregnskabet ved konsolidering sker ved sammendragning af posterne i resultatopgørelse og balance. Det kan være unødvendigt eller er endog uhensigtsmæssigt at stille krav om, at medtagelsen af en dattervirksomhed sker på denne måde. Opregningen af undtagelser i § 2b, stk. 1, nr. 1-4, svarer til bestemmelserne i direktivets art. 13.

Nr. 2 sigter til de tilfælde, hvor moderselskabet i realiteten er frataget muligheden for at udøve de rettigheder, der er grundlaget for koncernforholdet. Der kan f.eks. være tale om en dattervirksomhed, der har hjemsted i et land, der på grund af undtagelsestilstand eller krig lægger retlige eller faktiske hindringer i vejen for udøvelse af den bestemmende indflydelse på dattervirksomhedens ledelse, eller ligefrem båndlægger væsentlige aktiver af betydning for hvervsaktiviteterne.

Bestemmelsen i nr. 3 bør anvendes med forsigtighed, og det vil ofte være mere relevant i stedet at basere koncernregnskabet på skønnede tal, som der redegøres for i noterne. Er der kun tale om mindre mangler, bør dattervirksomheden under alle omstændigheder medtages, således at forholdet forklares i noterne med påpegelse af usikkerheden.

Besiddes kapitalandelene i dattervirksomheden blot med henblik på en overdragelse, altså en midlertidig besiddelse, kan dattervirksomheden efter nr. 4

udelades af koncernregnskabet. Det forudsættes, at der er tale om en reel hensigt til overdragelse, og at kapitalandelene søges solgt, således at bestemmelsen normalt kun får betydning for besiddelser i et eller to år. Fortsætter besiddelsen udover en sådan periode, må dattervirksomheden inddrages i koncernregnskabet.

Efter § 2b, stk. 3, skal dattervirksomheder, eventuelt hele underkoncerner, udelades fra koncernregnskabet, hvis deres regnskab ikke kan indgå heri på en meningsfyldt måde, og det retvisende billede dermed ikke opnås.

Bestemmelsens anvendelsesområde er meget snævert. Det forhold, at en koncern har karakter af et konglomerat, der omfatter såvel produktionsvirksomheder, handelsvirksomheder som servicevirksomheder af forskellig art medfører ikke, at de pågældende virksomheder kan udelades af koncernregnskabet. Bestemmelsen har navnlig betydning i tilfælde, hvor en dattervirksomhed driver virksomhed af en helt anden art, end den der normalt kan udøves af selskaber, der er omfattet af årsregnskabsloven, såsom bankvirksomhed eller forsikringsvirksomhed.

§ 2c undtager mindre koncerner for koncernregnskabspligten. Udarbejdelsen af koncernregnskaber anses for at være en byrde for et selskab, og selskabsretspanelet har derfor fundet, at pligten til at udarbejde et sådant regnskab kun bør opretholdes for selskaber af en vis størrelse, hvor nyten af et koncernregnskab og den interesse, omverdenen har i at kunne gøre sig bekendt med et sådant regnskab, står i rimeligt forhold til udgiften og ulejligheden ved at udarbejde regnskabet.

Direktivet giver i art. 6 mulighed for at fritage selskaber af en efter danske forhold betydelig størrelse for pligten til at udarbejde koncernregnskaber under forudsætning af, at ingen af koncernvirksomhedernes værdipapirer er optaget til officiel notering på en fondsbørs i en medlemsstat. Det foreslås, at mindre virksomheder fritages for pligten til at udarbejde et sådant regnskab. Forslagets størrelsesgrænser svarer til art. 11 (små selskaber) i 4. direktiv.

Det anslås, at antallet af selskaber, der skal aflægge koncernregnskab, vil blive reduceret med mellem 60 og 75 pct. som følge af denne bestemmelse og undtagelsesbestemmelsen i § 2a. I 1987 modtog Erhvervs- og Selskabsstyrelsen 4.543 koncernregnskaber (herunder koncernredegørelser), og i 1988 5.494. Det betyder formentligt, at kun mellem 1.500 og 2.000 selskaber vil være pligtige til at aflægge koncernregnskab fremover.

Det foreslås i § 2 d, at selskaber, der udarbejder koncernregnskab, selv om de ikke er forpligtede her til, skal aflægge regnskabet efter lovens regler. For-